

ANADOLU MUCİZESİ

Anadolu'da ırkçı, ayrılıkçı tüm davranışlar, mezhep kavgalarının Anadolu mucizesinde yeri olmamış, atalarımızın akıl almaz büyük mücadelelerinde, menkıbe öykülerinde asla yer almamıştır.

Erdi BATUR
E. Vali

Türklerin Anadolu'yu fethi tesadüf eseri olmamıştır. Türkler, Orta Asya illerinden göç etmeye karar verdiklerinde her yeri gördüler, nihayet Anadolu'yu incelediler ve bu yurdu çok beğendiler. Buralarda yerleşip yaşamaya karar verdiklerinde bu toprakları fethetme ideali doğdu. Bu ideale ise "Kızıl Elma" ülküsü adını verdiler. İstanbul da fethedilince bu ideal "Anadolu Mucizesi" olarak gerçekleşmiş oldu.

Önceki yazılarda hep askeri kazanımlardan söz etmiştik. Bu yazıda; fetih öncesi yerli halkı aydınlatma faaliyetlerinde bulunan kalpleri dini inanç ve şevkle dolu din önderlerinin ortam hazırlığı ve rehberliğinde efsane kahramanların destansı menkıbelerine değinerek yazı serisini bitirmiş olacağız.

Binlerce yıl sayısız kavimlerin arenası olmuş ama hiçbiri kalıcı olmamış, uzun süren Roma hâkimiyeti içinde dâhi milli ve dini bütünlüğe ulaşmamıştır. 11. yüzyılda Türk-İslam akınları yüz yıl içinde Anadolu'yu Türk-İslam senteziyle eritip saflaştırma hareketi acaba nasıl olmuş ve bu mucize nasıl doğmuştur?

Gerçeklerin bir görünen yüzü/yönü, bir de özünde gizli iç yüzü vardır. Türk-İslam sentezinin gerçekleşme-

si ilahi bir yazgı olarak kader sayfalarında yazılıdır. Tarihin ötelere ve mana gizliliğine giderek tanımak suretiyle kutsal Anadolu'ya daha saygılı ve sevgi dolu bakarak onu dünya durdukça bizlerle birlikte yaşamasına daha içten inanma duygusunu pekiştirmiş oluruz. Türk-İslam sentezi, İslam dünyasında baş gösteren tüm bölünme eylemlerini yok etmiş ve günümüze dek katkısız ulaştırmıştır.

Unutmamak gerekir ki Anadolu'da ırkçı, ayrılıkçı tüm davranışlar, mezhep kavgalarının Anadolu mucizesinde yeri olmamış, atalarımızın akıl almaz büyük mücadelelerinde, menkıbe öykülerinde asla yer almamıştır.

ANADOLU SIRRI

Bir gerçeği tarih içinde incelemek, çeşitli kaynakların sentezini gerektirir. Bu kaynakların bir kısmı yazılı belgeler, bir kısmı geleneklere sinen olgulardır. Bir kısmı da halkın anlatım ve aktarma yoluyla öyküleştirdiği olaylardır.

Arap yarımadasında doğan hakikat güneşi tüm dünyayı aydınlatmak için belli bir ilahi himayeye muhtaçtı. İlk yıllarda İslamiyet'i çevreye karşı korumak gerekiyordu, korun-du ve tüm Orta Doğu'da da gelişti;

fakat en büyük tehlike kuzeyde bulunuyordu.

İlahi kader Orta Doğu'yu kuzeyden yarım ay şeklinde saran Anadolu'yu savaştı, güçlü İslam kavmi ile takviye etmeyi Türklere nasip etti. Türkler gelip Anadolu mucizesini gerçekleştirdi.

Oyları, bu ilahi takdirin ışığı altında irdelemeye çalışacağım.

TÜRK GÖÇLERİ

"İstanbul muhakkak fetih olunacaktır. Onu fetheden ne güzel kumandan ve onun askerleri ne güzel askerdir."

Peygamber Efendimiz bu emri ile Anadolu'yu ve temsil eden kavmi işaret ediyordu. Çünkü bu emir bir şerefti. Türklerin hangi tarihte sahneye çıktığında da hikmet vardı.

Asr-ı saadet ve onu izleyen dört halife devrinden itibaren Türkler İslamiyeti kabul etmeye başlamışlardı. Kerbela Savaşı'nda yedi Türk savaşçısı Hz. Hüseyin'e kendisini Azerbaycan'a götürmeyi teklif edince, yardımınız bana değil, hasta olan oğlum Abidin'e (Zeynel Abidin) olacaktır. Kendisi şehit olduğunda onun alıp götürülmesini buyurdu. Hz. Abidin orada iyileşti ve Zeynel Abidin ismiyle de ibadet edenlerin ziyeti

Fotoğraf Kaynak: <https://www.tarihogren.com/tarihdersleri/orta-asya-turk-gocleri>

oldu. Sonradan Medine'ye döndü ve mana sırrı Türklere böylece Ehli Beyt'ten intikal etti. Ehli Beyt'e has büyük mana cereyanı ilk kez Türklere böylece aşıldı. Bu sır sonradan Horasan ve çevresine nüfuz ederek binlerce veli coşkusu gibi İslam dünyasına yayıldı.

İslam'ın ilk iki asırda karşılaştığı iki büyük tehlikeden söz edilir. Bunlar; Emevi tehlikesi ve Şia Büveyhi tehlikesi idi. Bu tehlikelerin her ikisi de Türkler tarafından önlenmiştir. Emevileri Ebu Müslim Horasani, Büveyhi'yi Tuğrul Bey yok etmiştir. Bu önemli iki olayda manevi dayanağa istinat ediyordu.

İlahi kader Türklerin Anadolu'ya yerleşmesini; önce Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da 8-11. yüzyıllar arasında, sonra Anadolu ortasında Alpaslan'ın 1071 Malazgirt Zaferi ile ve sonra Batı Anadolu'da Osmanlı Dönemi'nde kendilerine tamamlamıştır. Milattan önce cereyan etmiş doğu-batı istikametli Türk göçleri üzerindeki sis perdesi yeterince aydınlanmış değildir. Ancak ilk göç dalgalarının Oğuz boyları olmadığı bilinmektedir. İslamiyet dışında kalan Türkler, milli hasletlerini kaybedip, Hıristiyan unsurlar arasında eriyip gitmişlerdir.

SULTAN ALPASLAN

Türklerin Anadolu'ya adım atışları Alpaslan'dan beş buçuk yüzyıl önce olmuştur. İlk gelenlerden biri de Bulgar Türkleridir. Anadolu'da Müslüman Türklerden evvel Bulgar, Avar, Uz, Peçenek, Kuman-Kıpçak Türklerin varlığı görülmektedir. Müslüman Türkler Anadolu'ya geldiklerinde Hıristiyan Türkleri gördüler.

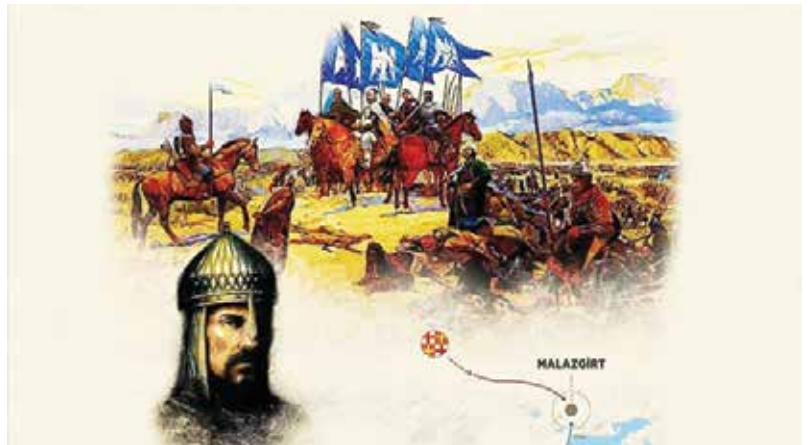
11. Yüzyıl ortalarında Horasan çevresi, Kafkas ve güney Hazer'de ilahi vecd içinde bir hazırlık vardı. Veliler en seçkin müritlere kılıcını kuşatıyor, onları savaşa hazırlıyordu. İsimsiz birçok yüce eren bu hazırlıklarda görev alarak her biri kendini Anado-

Anadolu'yu bucak bucak Türklere açan Alp Erenler, Alp'lık ruhunu Türklük'ten, Erenlik gücünü İslamiyet'ten alarak İslam şövalye misyonerleri gibi çalışıyorlardı.

lu Seferine hazır hale getiriyordu. Türk boylarının manevi lideri Ahmet Yesevi de Anadolu efsanesinin gerçekleşmesi için bu rolün önderi idi.

Büyük Anadolu efsanesi, 8-13. yüzyıllar arası aynı kaynaktan filizlenen/beslenen kahramanlar destanıdır. İmanı bir, hızı aynı, çilesi farksız, cesareti destanlarla dolu yıldırım gibi savaşan yücelerin hareketidir. Malazgirt'te Alpaslan Rum ordusunu yenerken, veliler yerlerini çoktan almışlardı.

Anadolu'yu bucak bucak Türklere açan Alp Erenler, Alp'lık ruhunu Türklük'ten, Erenlik gücünü İslamiyet'ten alarak İslam şövalye misyonerleri gibi çalışıyorlardı. Güçlü ta-

Fotoğraf Kaynak: <https://www.trtavaz.com.tr/haber/tur/avrasyadan/turklere-anadolunun-kapilarini-acan-cesur-komutan-sultan-alparslan/6126843a01a30a2940cbe0b7>

rikatları ile her yana kol salmışlardı. Osman Gazi'nin silah arkadaşlarının birçoğunun adındaki Alp ismi buradan gelir.

İslamı taassup içinde değil, geniş ve yumuşak bir ruh ve mana ile göçebelere telkin eden mutasavvıf Türk dervişleri, bu faaliyetleri bir zorlama olmadan yapıyorlardı. Bu dönemi daha sonra Anadolu'da kurulan Beylikler dönemi izledi.

Alpaslan Harekâtı

Alpaslan'la sembolleşen Anadolu harekâtı sonrasında olaylara baktığımızda, devlet otoritesinde beliren zaafı halka yansımamıştır. Selçuklu otoriteyi kaybetmiş; fakat Beylikler sayesinde dimdik ayakta kalmıştır. Osmanlı devrinde vuku bulan dalgalanmalarda Anadolu yine hiçbir şey kaybetmemiş, dimdik ayakta kalmıştır.

Osmanlı otoritesi ile Anadolu yeni bir Milli Mücadele efsanesi yaratarak 8. yüzyılda başlayan ilahi kader mucizevi destanı böylesine ölümsüz kılmıştır. Bunu bilmeyenler asırlar boyu Anadolu'yu bölmek, yıkmak için haince planlarını sürdürüp durmuşlar; ama her seferinde hüsrana uğramışlardır.

Alpaslan'ın açtığı kapıdan saçılan Türk uygarlığı; tarihin görkemli Anadolu Selçuklu Devleti'ni kurmuş ve yeryüzünün en mükemmel devlet sistemine sahip olmuştur.

Melikşah; imparatorluğu genişletmiş, kiliseleri, manastırları vergiden muaf tutmuş, din ve vicdan hürriyetine önem vererek din ve mezhep kayırması yapmamış, ilmi yükseltsin diye Nizamiye medreseleri kurmuş, kadına toplumdaki yerini İslama uygun olarak sağlamıştır.

11-13. yüzyıllarda Anadolu manevi ve sosyal açıdan birleşip, bütünlüşürken Selçuklu Devleti, Haçlı Savaş-

ları yüzünden büyük sarsıntılar geçirmiş; Hıristiyanların Orta Doğu'ya hâkim olmalarını önlemeyi de başarmasını bilmiştir. Böylece Anadolu hikmeti de ortaya çıkmıştır.

Avrupa Hıristiyan dünyası, İslam'ı yok etmek için Haçlı seferleri diye adlandırılan savaşları açtığında, eğer Anadolu'da Türkler olmasaydı bu saldırıları önlemek mümkün olmazdı.

Anadolu fütuhatı Kuzey Mezopotamya'yı güven altına alarak başlamıştır. Onun için de Horasan erlerinin ilk yerleşmeleri buralara olmuştur.

OSMANLI'DAN FATİH SULTAN MEHMET'E

Selçuklu Devleti; batıdan Haçlı seferleri, doğudan Moğolların korkunç akınlarına karşı görkemli uygarlık mücadelesi vermekte iken varlığı nerede ise tükenektekti. Oysa bu şer dalgalarının altında bir başka mucize gizli idi. Moğol zulmünden kaçan Orta Asya Türkleri bu kez Anadolu'ya taze kan taşıyorlardı. Yıpranmamış Türk boyları, görevini tamamlayan Selçuklu otoritesi yerine doğudan başlayarak Ege'ye kadar tüm Anadolu'ya yerleşerek Anadolu Beylikleri Dönemini oluşturmuşlardır. Oğuz boyları öylesine zinde idi ki, Avrupa'ya giden haberler Haçlı seferlerini durdurdu.

Bunlardan biri olan Osmanlı Beyliği Bizans'a komşu idi. Bölgeye birçok velinin yerleşmesi, İstanbul içine kadar sızmaları ile Türklerin İslam adalet ve vicdan özgürlüğüne dayalı medeniyetini Bizans topluluğuna hızla tanıttılar. Bir Fransız tarihçisi "Bizans halkı İslamlara hayrandı." sözleri ile durumu dile getirmişti.

Oğuz Türklerinden Kayı Boyu'na mensup Ertuğrul Bey kardeşleri ile

Fotoğraf Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/II._Mehmed#/media/Dosya:Sultan_Mehmed_II_The_Conqueror.jpg

birlikte önce doğuya, sonra batıya Söğüt ve Domanıç çevresine yerleşti. Ertuğrul Bey, sağlığında oğlu Osman'ı Beyliğin başına geçirdi. Osman daha bey olmadan önce kendisini eğitmek üzere gene Horasan'dan gelen Edebalı tarafından yetiştirilmişti. Bu eğitim sonucu Osman Bey "derin bir gönül" sahibi oldu. Şeyh Edebalı kızı Malhun Hatun'u Osman Bey'e vererek üç kıtaya hâkim olacak bir imparatorluğa yeni kan aşıladı.¹

1 Öte yandan Şeyh Edebalı'nın kızının Râbî'a Bâlâ Hâtun olduğu iddia edilmektedir; Mal Hâtun'un babası ise Anadolu Selçuklu Veziri Ömer Abdülaziz Bey'dir.

1. Sakaoğlu, Necdet (2008). Bu mülkün kadın sultanları: Vâlide sultanlar, hâturnlar, hasekiler, kadınefendiler, sultanefendiler. Oğlak Yayıncılık. s. 29. ISBN 978-9753-29623-6. 15 Eylül 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Ağustos 2016.

2. "Osmanlı padişahlarının eşleri". Ottoman Web Page. 4 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 10 Aralık 2016.

İlahi takdir Osmanlı kuruluşunu öylesine programlamış ki, Beylik kısa süre sonra İlhanlı'nın Selçuklu'ya egemen olmaları ile hâsıl olan boşlukta birden büyümeye başlamıştı. Genç Osmanlı Devleti kuruluşunu Bizans öfke ile karşılamıştı; ama ne var ki Bizans halkı Osmanlı sırrını bekler olmuştur.

İlk Osmanlı çekirdeği kurulduğu sıralarda Avrupa'da Haçlı seferi hazırlığı yapılıyor ve dağılmış görünen Selçuklu Devleti yerine bir Rum devleti planlanıyordu. Aslında Anadolu'da Türk varlığının kalması için, dört asır sürecek bu haçlı seferlerini son vermekle mümkün olacaktı.

İşte bu düşünce ile genç Osmanlı Devleti Anadolu'da tutunur tutunmaz ilk iş olarak Trakya'ya geçmek ve Haçlı saldırılarını mutlaka bu bölgede karşılamak stratejisi ile politika yürüttü. Yine diğer bir sırda İstanbul'u ele geçirmektir. Hâsılı bu iki hedefe mutlak ulaşmak gerekirdi. Osmanlı'nın tespit ettiği bu dâhiyane devlet görüşü, devletin altı asır yaşamasını sağlamıştır. Bu akılcı siyaset sayesinde Yıldırım Beyazıt'tan sonra başsız kalan ülke yok olmaksızın kurtulmuştur.

Osmanlı Devletinin gelişiminde, önce geniş bir iman faaliyeti görülür. Sonra toplumun temel yapısı, omurgası, esnafların organize edilmesi, Ahilik teşkilatı kurulması gibi sosyal yapısını kurarken o sıralar Şeyh Edebali Anadolu Selçuklu'nun manevi yapısını da Osmanlı'ya aktarmıştır. On yıl çalışmalarından sonra da alınan Bursa'ya da aynısı yansıtılmıştır. Bu temel yapı imparatorluk süresince devam etmiştir.

14. yüzyıl ortalarında Türk orduları Gelibolu'ya ayak bastıktan sonra Anadolu artık Haçlı'nın insafına kalmayacaktı. Orhan Bey cephelede savaşırken kardeşi Alaattin Bey devlet kurumlarını artık tam olarak oluşturmuştu.

1360 yıllarında Devletin başında manevi fevzi yanında gerçek bir askeri deha olan I. Murat, üstün siyaseti ile Bizans'la dost politikası gütmüş, bir yandan Batı ve Orta Anadolu birliğini sağlamış, bir yandan da Orhan Bey'in tuttuğu köprübaşını yeni devlete bir ülke katarak genişletip Bulgaristan'ın büyük kısmı ile Makedonya'yı artık Osmanlı'ya katmıştı.

Çok kısa zamanda alınan bu büyük başarılar, Bursa çevresinde toplanan manevi önderlerin dua ve himmetleriyle manevi revizyon sonunda yenilmez askeri güç olmalarıyla meydana gelmişti. İşte Yeniçeri ve Bektaşî geleneği de bu ışınlamadan kaynaklanmıştır.

Ahmet Yesevi'den gelen maneyanı Osmanlı'ya böylece aktarılmış Anadolu mucizesi destanı Selçuklu'dan Osmanlı'ya intikal eden bayrak yarışı batı yakasına böyle akmıştır.

Özetlersek; I. Murat Anadolu'dan Konya'ya kadar ve Ege ile Marmara'nın güneyini Osmanlı sınırlarına katarken, diğer taraftan Trakya-Bulgar ve Makedonya'yı fethetmiştir. Yeniçeri teşkilatını kurup ve Edirne'yi başkent yapmış, Türkleri fethettiği Avrupa topraklarına yerleştirmeye teşvik etmiştir. Artık Avrupa'nın doğu ucu da Türk damgasıyla Anadolu efsanesine karışmış oluyordu.

1389'da Haçlı ordusu Kosova'ya geldiği zaman karşısına korkunç bir kuvveti temsil eden 60 bin kişilik Osmanlı ordusu çıkıyordu. İki kanadından Haçlı ordusu üzerine hilal şeklinde kapanan Osmanlı ordusu Avrupa'ya imzasını kesin olarak atmış oldu. Murat Han bu savaşta hançerlendi. Ama zaferinin de Avrupa sinesine nakşettiğini görmüş oluyordu.

Sultan Murat ahi himmetini almış, insanlara karşı sonsuz şefkat için-

Osmanlı Devletinin gelişiminde, önce geniş bir iman faaliyeti görülür. Sonra toplumun temel yapısı, omurgası, esnafların organize edilmesi, Ahilik teşkilatı kurulması gibi sosyal yapısı görülmektedir.

deydi, ama savaşta da bir kartaldı. Hilal şeklinde hazırladığı savaş planı merkezinde bir er gibi savaşmıştı.

Oğlu Yıldırım Beyazıt maddi yetenekler açısından tam bir kahraman, kıvrak zekasına, soluk aldırılmayan kuvvetine rağmen, bir gurur çatışmasına düşüp Timur'a yenildi. Anadolu ve Trakya yeni bir çıkmaza girdi. Dağınık beylikler düzeni hâsıl olunca Anadolu efsanesini ateşleyen veliler Çelebi Mehmet'i irşad edip, ona mana gücü vererek "Tez Milleti Toplayasız" diyerek, bu sayede sisler ardından Anadolu yeniden toparlanmış oluyordu.

15. yüzyıl başında II. Murat şimşek gibi ortaya çıktı ve Anadolu efsanesi canlandı. Birlik ve dirlik sağla-

15. yüzyıl başında II. Murat şimşek gibi ortaya çıktı ve Anadolu efsanesi canlandı. Birlik ve dirlik sağlanarak kudret yeniden geldi.

Fotoğraf Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/II._Mehmed#/media/Dosya:Chelebowski_varna.jpg

1448'de Haçlı ordusu Kosova Ovası'nda ikinci kez Osmanlı karşısına çıkmış, Murat Han dedesi I. Murat'a yakışır biçimde Haçlı ordusunu korkunç bir yenilgiye uğratmış ve düşman bir daha Osmanlı'ya saldırmaya cesaret edememiştir.

narak kudret yeniden geldi. Hacı Bayram hazretleri mana laboratuvarında hazırlıklarını sürdürürken Murat Han Anadolu'yu Batı'ya yayıyor, köprübaşlarını genişletiyor, bir yandan da İstanbul'u fethetmenin hayaliyle yaşıyordu. Sultan Murat, Hacı Bayram ile görüşmesinde gönlünde yatanı dile getirip "İstanbul işini bitirsek" isteğini söyleyince Bayram hazretleri küçük Mehmet'i işaret ederek "*Sultanım o iş beşik*

uyuyan Mehmet'e nasiptir." sözlerini etmiştir.²

Savaşmaktan yılmayan, devleti yönetmekten yorulmayan II. Murat Han genç yaşına rağmen bu söz üzerine çocuk yaştaki oğlu Mehmet'i genç yaşta öğretilsin, yetişsin ve bu kutsal görevi başarsın düşüncesiyle saltanattan ayrılma kararı vermiştir.

Sultan Murat devletin başına 17 yaşında geçmiş, 25 yaşına kadar at sırtından inmeden Anadolu ve Rumeli konuları halli için çaba sarf etmiş, 40 yaşına kadar Haçlı saldırıları ile uğraşmıştır. Genç yaşına rağmen sahip olduğu siyasi dehası Avrupa ülkelerini birbirine düşürüyor, askeri dehası ile ülke topraklarını genişletiyordu. Ama bu hayatın ötesinde bir şeyler arıyordu. "*Sultanım o iş beşikteki bizim Köse'ye nasip*" sözü her an kulaklarında çınlıyordu.

Batı'yı akdettiği anlaşmalarla teminata aldıktan sonra tek düşüncesi İstanbul müstakbel fatihi Mehmet'i yetiştirmektir. Bu düşünce onu 40 yaşında dayanıklı ve enerji ile yüklü iken tahtı 12 yaşında bulunan oğlu

Mehmet'e bırakarak Manisa'ya çekilmeye yöneltti.

Bu durumu fırsat bilen Batı, anlaşmayı bozup savaş hazırlıklarına koyuldu. Murat Han'ın gelip ordunun başına geçmesi gerekiyordu. Ama görev davetini reddetti. 12 yaşında bulunan Sultan Mehmet: "*Baba, sen padişah isen ordunun başına geç; yok ben padişah isem, sana emre diyorum yine ordunun başına geç!*" fermanındaki azamet onu uyandırdı. Hacı Bayram'ın sözlerini hatırladı, Murat Han ordunun başına geçti.

1444 yılında Varna'da Haçlıları perişan ederek düşmana karşı en büyük zaferlerden birini kazandı. 1448'de Haçlı ordusu Kosova Ovası'nda ikinci kez Osmanlı karşısına çıkmış, Murat Han dedesi I. Murat'a yakışır biçimde Haçlı ordusunu korkunç bir yenilgiye uğratmış ve düşman bir daha Osmanlı'ya saldırmaya cesaret edememiştir. İkinci Kosova zaferi Avrupa ülkelerini uzun süre savunma durumuna geçirmiş, Türkleri Tuna'nın güneyine değil atmak, ellerindeki toprakları koruyabilme çabasına düşürmüştür. Bu zafer Türklerin Balkanlarda kesin olarak yerleşmesini sağlamıştır.

Murat Han bindiği zafer atından halledilmemiş bir konu bırakmadan, oğlu Mehmet'in İstanbul ile başa kalıncaya kadar at sırtından inmemiştir. Niyetinin gerçek olacağına anlayınca, artık gözü arkada kalmamıştır.

FATİH SULTAN MEHMET

İlahi kader Türklüğü Anadolu'da yerleşmenin sırrı İstanbul hedefinde düğümleniyordu.

Kişiliğin yedi yaşlarında oluşmaya başlaması bilindiğine göre küçük Mehmet'in o yaşta Molla Gürani öğretimine tevdi edilmesinin bir hikmeti vardı kuşkusuz. (Asıl adı Sihabüddin Amedi, Ergani doğumlu

² Dr. Haluk Nurbaki, Anadolu Mucizesi, s. 66

olup Osmanlı medreselerinde molla diye anılan yüksek seviyede din bilginidir.) Molla Gürani mana nakışlarını küçük Mehmet'in naksettikten sonra görevi bitir ve genç Mehmet Manisa'ya gönderilir.

Keşif ve kerametini yakından görüp ve inandığı Akşemsettin'in, fetih müjdesi karşısında Sultan Mehmet ufak bir hata ve gaflete düşmemek için bütün gücü ile orduyu donatmaya ve eğitmeye önem vermiş, topçulukta yenilikler getirmiştir.

Stratejik tedbir olarak birkaç ayda 92 burç ve dirseklili Rumeli Hisarı'nı inşa ettirerek Boğaz'ı kontrol altına almış, sıra fethetmiştir. Büyük savaş niyaz bekçileri olan veliler de artık görev başındaki yerlerini almıştır.

Aralarında iki önemli isim vardı; biri Ulubatlı Hasan, diğeri Hıdır (ilerde Kadı Hıdır)'di.

Akla gelen her tedbir alındıktan, tüm hazırlıklar bitirildikten sonra, devrin en modern silah ve gereçleri ile mana sırıyla donatılmış ordu, Edirne'den yola çıktı. Sultan Mehmet çevresinde Akşemsettin, Molla Gürani başta olmak üzere veliler halkası ve ardından yüzlerce bilim adamı ile İstanbul'a yöneldi.

Karadan, denizden bir kelepçe gibi İstanbul surlarını saran Osmanlı ordusu, taktik ve strateji sanatının gözleri kamaştıran bir uygulama ile donanmanın karadan Haliç'e indirilişi azim ve iradenin ortaya koyduğu bir mucize idi.

Kahramanlık destanları ile dolu savaş 52. günün sabahı Ulubatlı Hasanlar, Hıdırlar ve niceleri şehitlik yarışmasına başladı. Osmanlı Türk bayrağını Ulubatlı Hasan eli ile Topkapı burcuna 29 Mayıs 1453'te dikmeye muvaffak oldular. Türk askeri surlardan içeri akınca mucize gerçekleşmiş, İstanbul düşmüştü. Fatih, Ulubatlı Hasan'ı yerde görünce

"mana kardeşim benim" sözlerinden sonra ağladı.

Fethi gerçekleştiren ve bundan sonra Fatih Sultan Mehmet olarak anılacak olan II. Mehmet İstanbul'u başkent yaptı. İyi bir komutan ve padişah olan II. Mehmet İstanbul'u fethederek dünya ve Türk tarihinin akışını değiştirdi. Orta Çağ kapanıp Yeni Çağ başladı. Bundan sonra Devletin Balkanlarda yayılması hızlandı.

Bir devir kapanmış, Osmanlı Türk Devleti dünya haritasına değişmeyecek şekilde çizilmişti. Kanı ve canı ile çizdiği bu sınırlar kıyamete kadar korunacaktı.

Fatih'in Düşünceleri

Fatih Sultan Mehmet İstanbul başarisından sonra kendini derin düşündüren bir mesele vardı. Bizans eski bir tarihe ve medeniyete sahipti. Ona uzun süre sadece askeri güç ile egemen olamazdı. Diğer taraftan Türklerin Bizans başkentine yerleşerek Doğu Roma Kilisesini himayelemeye, Avrupa Hıristiyan ülkeleri üzerine kâbus gibi çökmüştü. Bu konular yeni bir Haçlı ordusunu harekete geçirmeye yeter sebepler olabilirdi.

Karadan, denizden bir kelepçe gibi İstanbul surlarını saran Osmanlı ordusu, taktik ve strateji sanatının gözleri kamaştıran bir uygulama ile donanmanın karadan Haliç'e indirilişi azim ve iradenin ortaya koyduğu bir mucize idi.

Bu gerekçeleri hesap ederek Akşemsettin'in yanında kalmasını istiyordu. Ama o Göynük'e gitti. Mana âleminde görevi biten kenara çekilirdi. Akşemsettin'in yaptığı da bu oldu, bundan sonrasını devlet adamı olarak Fatih başaracaktı.

Bu ilkeden yola çıkan Fatih, Bizans halkına verdiği din özgürlüğü Bizans için akıl alır bir şey değildi. Artık Batı Roma, İstanbul ile siyasi bir yakınlık kurma şansına sahip olamazdı. Fatih Bizans'a adalet, inanç, insanlık

Fotoğraf Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/II._Mehmed#/media/Dosya:Kusatma_Zonaro.jpg

sevgisi ve ilim getirmişti. Kurduğu medrese akılcı, ciddi bir bilim kuruluşu idi.

İkinci mesele; Anadolu'da birliğin sağlanması idi. Fatih Haçlı hareketlerini önlemek için iki karar aldı:

- Balkanlarda hâkimiyet kurulması ve sağlanması,
- Venedik'i Batı birliğinden ayırmaktı. Venedik'e ticari kolaylıklar sağlayarak bunu başardı. O zamanlarda Venedik denizlere hâkim bir devletti.

Burada önemli olan husus, Fatih Anadolu'ya Türk-İslam motifi işliyor, hem de onu Batı'ya karşı koruyacak tedbiri inşa ediyordu. Bunları sağlamakla Batı'yı Haçlı seferinden caydırmayı amaçlamış oluyordu.

Galata Kadısı Hıdır

Hıdır, Galata Kadısı olduktan sonra öyle bir adalet tesis etmişti ki, Hıristiyanlar bile her derdinde ona koşuyordu. Adaleti insanları hayran bırakıp Türk-İslam karakterini yansıtıyordu. Akşemsettin'in talebesi olan Hıdır, İstanbul'un fethinden sonra başka bir alanda görevini tamamlıyordu.

ÖZETLERSEK

Orta Asya'dan, Horasan illerinden, Merv kararları doğrultusunda Anadolu sonra İstanbul'a erişen bin bir ışığın aydınlatığı mana dünyasının güzel yurdunda taze, zinde yeni Cumhuriyetin insanları olarak nereden, nasıl geldiğimizi her an düşünmek ve bilmek durumundayız.

Sanmayalım ki o günler geldi, yaşandı ve bitti. Eğer öyle olsa idi İstiklal Savaşı gibi bir mucize yaşanır mı idi? Karma karışık bir dünya... Çelişkiler içine düşmüş toplumlar... Biz Türkler ise bu kutsal mucizeler diyarında değişmez bir kadere sahibiz.

Fatih, sarayına İtalya'dan getirttiği mimarı, bir gün emri hilafına hareket etmesine öfkelenerek sağ kolunu kestirir. Saray önünde çaresiz duran mimara yaşlı bir İslam büyüğü rastlar, olayı hüznle anlatan mimara yaşlı adam, *"git hakkını ara..."* der. Mimara şaşkın halde, *"kimden kime karşı?"* diye sorar. İhtiyar izah eder, *"Bu devlette kararı kadı verir, padişah değil."* Mimara bir sonuç alacağına inanmaz ama söyleneni yapar ve Kadı Hıdır'a bir dilekçe ile başvurur.

Kadı Hıdır, Fatih'i huzuruna çağırır. *"Mimarın kolunu hangi Kur'an hükmüne göre kestirdin?"* diye sorar. Sonrasında Kadı Hıdır beklenen şu müthiş kararını bildirerek *"Fatih Sultan Mehmet'in sağ kolunu kısas hükmü ile kesilmesine karar verdim."* der.

Karar üzerine bütün hukukçular araya girer, kısasın diyete çevrilmesi maddesi ile yeni karar açıklanır (Kadı Hıdır Akşemsettin talebesi ve kendi can arkadaşı idi. Fakat görevde gerçek bir şimşekti).

Mimarın kısastan vazgeçip diyet istemesi üzerine, Fatih şahsi gelirinden günde bir altın ödemesine ve bu ödemenin mimarın ömür boyu yapılmasına kararı verilir.

Ama unutmayalım, Anadolu'muzda yaşamının rahatlığına karşı kaçınılmaz görevlerimiz vardır. Bu topraklarda birbirimizi severek kopmadan yaşamak zorunda olduğumuzu bilmek zorundayız. Bu toprakların kutsal öyküsü bizlere ayrılıklardan uzak durmayı emrediyor. Anadolu insanını birbiri ile çekişmesi anlamsızdır. Bizler bir bedeninin organları gibi bütün olmamız gerekmektedir. Ayrılıklar, nefretler, inancın kaybolduğu gönül dikenleridir.

Bizler bu kutsal Anadolu'yu tüm doğa güzellikleri ve zenginliğini miras aldık. Sevgi ve kardeşlik duy-

Fatih sevincinden diyeti iki kat ve otuz yıllık peşin öder ve mimar parayı alarak Roma'ya döner.

Türk-İslam mucizesinin bir başka safhası bundan sonra başlar. Mimar, Roma'da haçlı seferleri toplayan grup ve yetkililere karşı kolunu göstererek şöyle der; *"Beyler nereye gidiyorsunuz? Orada Kadı Hıdır var. O bir efsanedir. İstanbul Hıristiyanları, oraya erişseniz sizleri kovar."*

Gerçekten Fatih'in inançlara saygılı davranışı, bir yandan Kadı Hıdır'ın adalet efsanesi kısa zamanda tüm Avrupa kentlerinde dillere destan oldu. Fatih Hıristiyanların gözünde bir aziz, Kadı Hıdır bir efsane kahraman idi. Bu düşünce ve inanç Türk-İslam devletine karşı her türlü direniş ve yıkım çabalarını doğmadan yok etmiştir.

Boğazlarda açılan Türk Osmanlı şaheseri binlerce mana sanatçısının yüzlerce yıllık emeği ile tamamlandı. Perde Ulubatlı Hasan'ın kılıcı ile açıldı, oradan bir mana eri II. Mehmet girdi ve ardından Kadı Hıdır elinde o muhteşem adalet terazisi ile görüldü. Daha niceleri, nice kahramanlar, Allah'tan gayri muradı olmayan Mehmetçikler...

gularıyla birlikte imarını ve gelişip kalkınmasını gerçekleştirip laik Cumhuriyetimiz içinde yaşamayı mecbur olduğumuzu bilmeliyiz. Laik Türk Cumhuriyeti'ni korumak, tüm ayrılıklara sevgi ve imanla karşı koymak, yaşadığımız toprağın manevi yasaesidir.

KAYNAKÇA

Dr. Haluk Nurbaki, Türkistan'dan Türkiye'ye Anadolu Mucizesi kitabından yararlanılmıştır.